

Cornelis Boogerd: meel@soverin.net

Hulpkring

Oekraïne 15

- Kerstnummer -2023 -

“Lantaarntjesdag” in vrijeschool Svitovyd - Kyiv

Inhoud:

- **Dankwoord – Inleiding**
- **Kerstactie: Solidariteitskring scholen** - **Cornelis Boogerd**
- **Kerstactie: Oproep steun aan scholen** - **Andrey Gorsky, Jean Pierre Caron Oleksii Lytvynenko**
- **Vrijeschool Sofia in Kyiv geraakt** - **Cornelis Boogerd**
- **2023 – beelden van moed en hoop** - **Cornelis Boogerd**
- **Spellen actie Earthgames** - **Cornelis Boogerd**
- **Lezing Tatiana Nechytaila deel II** - **Louise Kelder**
- **Antrovista**
- **Over de Hulpkring Oekraïne in Nederland**

Dankwoord en inleiding

Beste mensen,
om te beginnen willen wij U aan het einde van dit kalenderjaar van harte **bedanken** namens de vrienden in Oekraïne! Dankzij U konden we in dit jaar verschillende initiatieven ondersteunen die in deze moeilijke tijd niet alleen overleven, maar ook de kracht en inspiratie vinden om het leven een extra kwaliteit te geven. Uw steun en betrokkenheid is voor hen als een warme bron die hen levensenergie en moed geeft om vol te houden. Dat is hard nodig na bijna twee jaar oorlog. Dus bij deze nogmaals: **hartelijk dank!!**

U ontvangt hierbij de 15^e Nieuwsbrief van de Hulpkring Oekraïne. In dit nummer presenteren wij een Kerstactie in samenwerking met Stichting Sophia, onze partner in Oekraïne. Daarin vragen Andrey Gorsky, Jean-Pierre Caron en Oleksii Lytvynenko namens Stichting Sophia en het Ouder Solidariteits Committee om aandacht voor de vrijescholen die nu proberen te overleven. Voor hen wordt naar oplossingen gezocht, bijvoorbeeld door het opzetten van een *Solidariteitskring door ouders*. In Kyiv is de vrijeschool Sofia beschadigd door de explosie van een neergeschoten raket. Men kwam snel in actie. Verder is er een jaaroverzicht: "2023 – beelden van moed en hoop". Daarin komen enkele initiatieven nog eens voorbij, die we in het afgelopen jaar konden ondersteunen. Ook is er een bericht over de actie die we samen met "Earthgames" voorbereiden, om non-competitieve spellen te kunnen doneren aan vrijescholen in Oekraïne. Begin oktober bezocht Tatiana Nechytajla uit Kyiv Nederland. In deze Nieuwsbrief vindt u het tweede deel van haar inleiding, bewerkt door Louise Kelder. Het eerste deel kunt u lezen in de vorige Nieuwsbrief op onze webpagina. Voor een bredere historische context wijzen wij nogmaals naar de lezing van Cornelis Boogerd "Oekraïne, een zoektocht naar identiteit", die U op onze webpagina vindt. Wij wensen u een gezegende kerst en veel moed en hoop voor het komende jaar!

Er gebeurt teveel om het allemaal in deze Nieuwsbrief op te nemen. Daarom hebben wij een webpagina bij Antrovista geopend, waar u de vorige Nieuwsbrieven kunt vinden, evenals enige achtergrond informatie:

<https://www.antrovista.com/ukraine.html>

Kerstactie

Solidariteit vrijescholen

Zegt het voort.....

In de vorige Nieuwsbrieven schreven wij al over vrijescholen en kleuterscholen in nood. In mei besloot de Freunde der Erziehungskunst om nog maar vier scholen financieel te ondersteunen. De anderen moesten overleven zonder die steun. Zij waren bovendien niet alleen uitgesloten van financiële steun, maar ook van deelname aan een gezamenlijk proces van besluitvorming over deze vragen. Met name enkele privéscholen kwamen in existentiële problemen. Zeven initiatieven deden een beroep op de Stichting Sophia in Oekraïne en de Hulpkring. Die kunnen echter uit zichzelf deze organisaties geen structurele hulp garanderen op institutioneel niveau. Zo werd het plan opgevat om een "Solidariteitskring" op te zetten. Met elkaar kun je immers meer dan ieder voor zich. Deze gedachte is inmiddels opgepakt door Oleksi Lytvynenko, een ouder van de vrijeschool Sofia in Kyiv. Hij wil zich voor deze vragen inzetten en richtte het "*Oudercomitee voor Solidariteit van ouders voor vrijeschool initiatieven in Oekraïne*" op. Deze werkt nauw samen met de Stichting Sophia en de Hulpkring, en is open voor samenwerking met alle vrijeschool initiatieven. Stichting Sophia en de Hulpkring willen nu helpen zoeken naar fondsen om de initiatieven die in nood zijn te ondersteunen. De hulp houdt ook in:

- Stichting Sophia kan een rekening openen voor een solidariteitsfonds
- Met de initiatieven wordt bekeken hoe ze zich zelf steeds meer kunnen redden, en een werkplan daarvoor maken
- Budget advies,
- Opzetten van steunkringen van ouders in Oekraïne en in de diaspora,
- Zoeken naar andere mogelijke bronnen van inkomsten.

Er waren gesprekken tussen Oleksii en de Associatie van vrijescholen om met hen af te stemmen. Het gaat dus niet om een "tweede Associatie" zoals hier en daar gevreesd werd.

De oprichting van de Solidariteitskring is meer dan alleen inzamelen van geld voor initiatieven in nood. Het stimuleert ook een gevoel voor samenwerking en wederzijdse aandacht tussen de scholen initiatieven. Daarom vragen wij aandacht in onze kerstactie voor deze impuls, en danken u voor uw steun!

Oproep Stichting Sophia – Solidariteits Committee

Andrey Gorsky - Jean-Pierre Caron – Oleksii Lytvynenko

De onderstaande oproep wordt gedaan door Oleksii Lytvynenko, initiatiefnemer van het Solidariteits Committee - Andrey Gorsky, voorzitter van de Stichting Sophia - en Jean Pierre Caron, bestuurslid van de Stichting Sophia die als bankier ervaring heeft met vernieuwende manieren om met geld om te gaan.

Beste vrienden,

Vorig jaar rond kerst deden we een gezamenlijke oproep aan u, om de vrijeschool initiatieven in Oekraïne te steunen bij de aanschaf van generatoren, accu's en stroomwisselaars. Die actie was erg geslaagd. Alle scholen zijn u zeer dankbaar voor de genereuze middelen die u hebt kunnen geven!

Dit jaar richt onze aandacht zich op het overleven van de vrijeschool initiatieven in Oekraïne. Er zijn er ongeveer 15. Gemiddeld verloren zij meer dan de helft van hun leerlingen, omdat die naar het buitenland moesten vluchten. Bovendien kunnen veel gezinnen in Oekraïne het schoolgeld niet meer betalen vanwege de oorlog. Ten dele gaat het om scholen in de frontlinie, die daardoor ook extra behoeften en kosten hebben, ten dele gaat het om met name privéscholen wiens ouderbijdragen erg terugliepen.

Deze oproep betreft hen allen. De nood aan het einde van dit schooljaar is groot, en bedraagt meer dan 50.000.- euro. Om aan deze nood tegemoet te komen werd een „Ouder Committee voor Solidariteit van ouders voor waldorf initiatieven in Oekraïne" opgericht om het geld te werven, en dat zo zinvol en transparant mogelijk over de vrijescholen te verdelen op basis van hun situatie. Het Committee werkt samen met de Stichting Sophia in Oekraïne en de Hulpkring Oekraïne in Nederland. Samen zoeken wij naar steun. Wanneer u deel wilt zijn van deze internationale solidariteitskring, zijn wij u erg dankbaar.

Wij vragen u voor hen de vlam van de hoop brandende te houden in dit tweede jaar van de oorlog, zodat jonge mensen leren om creatief deel te nemen aan de economische, sociale en culturele wederopbouw, wat nog veel tijd gaat vragen. Wij danken u van harte, en weten dat de warmte van het hart de hoop laat leven.

Andrey Gorsky – voorzitter Stichting Sophia
Jean Pierre Caron – bestuurslid Stichting Sophia
Oleksi Lytvynenko – Initiatiefnemer Solidariteits Committee

*U kunt deze actie financieel steunen op onderstaande rekening ovv Solidariteit:
IBAN: NL23 TRIO 0212 1898 40 van de IONA Stichting, onder vermelding van NOODHULP Oekraïne, of fonds 2755. U kunt in dit fonds ook schenken via de website van de Iona Stichting: <https://www.iona.nl/schenken-algemeen/direct-schenken/>*

Vrijeschool Sofia in Kyiv geraakt - Cornelis Boogerd

Op 13 december werd de vrijeschool "Sofia" in Kyiv om 3.00 's ochtends getroffen door de schokgolf van een neergehaalde ballistische raket. Door de luchtdruk gingen de ramen kapot en zijn er meerdere beschadigingen. Die nacht werden 10 raketten op Kyiv afgeschoten. Zij zijn alle neergehaald door de luchtverdediging. Toch raakten er meer dan 50 mensen gewond in de stad, en een ziekenhuis werd beschadigd door vallende brokstukken.

De schoolgemeenschap is natuurlijk aangedaan maar laat zich niet uit het veld slaan. Er werd een actie opgezet die binnen een dag meer geld opleverde dan de kosten voor de reparaties. En de ruiten worden door de overheid vergoed. De school is nu gesloten, men hoopt na de kerstvakantie weer alles gerepareerd te hebben. De Sofia school is één van de vier scholen, die zowel door de overheid als door de Freunde der Erziehungskunst gesteund worden, maar ook zij hebben hun noden. Ze hebben wel een veerkrachtig netwerk, zoals nu weer blijkt. Dat geeft moed om door te gaan. Wij wensen de leraren en ouders van de Sofia school veel sterkte en een vreedzame kersttijd.

2023: beelden van moed en hoop – Cornelis Boogerd

Het is alweer bijna twee jaar geleden dat Rusland Oekraïne binnenviel op 24 februari 2022. Oekraïne leek te worden overlopen, maar kon de Russen toch terugdringen naar het Zuid-Oosten, waar ze nog steeds een vijfde van het land bezet houden. Het Oekraïense volk is zo verdeeld in mensen die thuis bleven en het beste ervan maken, mensen die in bezet gebied leven, en mensen die in Oekraïne en verspreid over Europa leven als vluchtelingen. En dan zijn er de duizenden mensen die in het leger dienen om het land te verdedigen, en de gezinnen die het in deze tijd zonder man, zoon of vader moeten redden. Al deze mensen hebben hun zorgen. In dit jaaroverzicht komen enkele initiatieven die wij steunden nog eens voorbij. Bij ieder hoofdstukje is aangegeven in welke Nieuwsbrieven u de betreffende berichten kunt nalezen op onze webpagina, bijvoorbeeld : NB 10 betekent Nieuwsbrief nr 10.

De vrijescholen in Oekraïne hebben het zwaar. Vaak is een groot deel van de ouders, leerlingen en leerkrachten gevlucht. Dat is op allerlei manieren een belemmering. Vooral de privescholen hebben het financieel moeilijk, omdat ze de ouderbijdragen missen. Scholen moeten een schuilkelder hebben om te mogen werken met kinderen. Heb je die niet, zoals de vrijescholen in Kharkiv of Dnipro, dan kun je maar beperkt met de kinderen werken. Er worden wegen gezocht om online les te geven of om bij mensen thuis of buiten veel te doen. Bij dit alles gaan de beschietingen van burgerdoelen en infrastructuur door. De achterblijvers verdienen onze waardering en steun voor de moed en creativiteit waarmee ze onder deze omstandigheden de kinderen opvangen.

Generatoren – (NB 9, 10)

Het jaar 2023 begon met een barre winter waarin Rusland de energievoorzieningen en andere vitale infrastructuur probeerde te vernietigen. We herinneren ons de milieuramp die veroorzaakt werd door de vernietiging van de Kachovsky-dam bij Zaporizja. In die winter konden we generatoren, stroomwisselaars en accu's doneren aan verschillende scholen. Dat dankzij uw genereuze donaties! Men is u in Oekraïne heel dankbaar daarvoor, het maakte voor hen werkelijk een verschil.

Reünie 11^e klas vrijeschool Dnipro - (NB 11)

De elfde klas heeft normaal gesproken een levendige periode kunstgeschiedenis in de vrijeschool. Inna Nikolajeva, de lerares kunstgeschiedenis in de vrijeschool Dnipro, vluchtte met haar moeder naar Wenen. Ook de helft van de leerlingen verspreidde zich over Europa. Toch werd in maart de periode gerealiseerd in Wenen. Dat was een enorme organisatie. Wij konden als Hulpkring een financiële bijdrage daarvoor geven, zodat alle kinderen van de elfde klas elkaar tijdens deze week konden ontmoeten in Wenen. Zulke ontmoetingen zijn intens, en geven alle betrokkenen nieuwe moed en vreugde.

Muziekinstrumenten voor Consonant – Odessa – (NB 10,11)

In het voorjaar kregen wij tweemaal een aantal muziekinstrumenten cadeau voor het kunsttherapeutische centrum "Consonant" in Odessa. De vrienden in Odessa zijn heel blij met vele verschillende fluiten, bladmuziek en vooral een prachtige chrotta en een grote concertlier. Dank daarvoor!

Olympische Spelen – NB 12

In de vrijescholen is het gewoonte, dat de vijfde klas de Griekse cultuur behandelt. Aan het eind van het jaar worden er dan Olympische Spelen georganiseerd tussen de vijfde klassers. In oorlogstijd is dat een grote uitdaging. Vier scholen lukte het toch om dat samen te organiseren in de Karpaten, in het westen van het land waar het rustiger is. De vrijeschool van Dnipro kon meedoen met de slowaakse scholen. Zij werden hartelijk ontvangen in de vrijeschool van Kosice. In Kharkiv deed men het zelf. Kharkiv ligt dicht bij het front en wordt voortdurend beschoten. De deelnemers aan de Olympische Spelen in Kharkiv moesten daarom in schuilkelders bescherming zoeken. Maar zij lieten zich het plezier niet ontnemen.

Materialen voor de Phoenix school in Kharkiv - NB 11,12 -

De heilpedagogische school Phoenix in Kharkiv werkt onder zeer moeilijke omstandigheden. Ook voor hen stopte de steun van de Freunde der Erziehungskunst in mei. Zij hebben nu nauwelijks nog inkomsten. De vier leidsters besloten toch door te gaan. Kharkiv is de tweede stad van Oekraïne, en ligt dichtbij het front en bij Rusland. Al twee jaar wordt de stad intensief beschoten. Het is daarom gevaarlijk om er te reizen. Veel mensen hebben de stad verlaten. Voor veel gehandicapte kinderen is dat niet mogelijk. De leidsters werken daarom op vier locaties in de stad, die ook open gesteld werden voor kinderen uit de buurt, omdat die vaak geen plek hebben om heen te gaan. Wij zochten een heilpedagogische instelling in Nederland die zich met hen wilde verbinden. Dat is nog niet gelukt. Maar de Tobiaschool uit Zeist doneerde wel 900.- euro om mooie materialen te kopen. De Hulpkring legde daar nog 600.- euro bij. Zo konden de leidsters voor 1500.- euro materialen uitzoeken bij de firma Mercurius, die bovendien ook nog van alles cadeau gaf. Men is erg blij met de muziekinstrumenten, verf en penselen, bijenwas en veel mooie andere materialen.

Bezoek uit Oekraïne - NB 14

Op 1 oktober bracht de priester Tatiana Nechytaila een bezoek aan de christengemeenschap in Zeist. Zij hield er een voordracht en leidde een kerkdienst in het Oekraïens. De lezing is in twee delen te vinden in de Nieuwsbrieven nr 14 en 15. In die tijd kwam ook de schilderes Tatiana Molodaya naar Zeist. Zij had een tentoonstelling in Driebergen in september, en in Zeist tot aan advent. De bezoeken waren georganiseerd door Louise Kelder, samen met de kerken in Zeist en Driebergen. In deze Nieuwsbrief vindt u het tweede deel van Tatiana's lezing

Steun voor Svitovid en Sonyakh – NB 14

De vrijeschool Svitovid en de kleuterschool Sonyakh uit Kyiv kwamen in de problemen door de oorlog. In samenspraak met de Stichting Sophia deden wij een oproep om hen te steunen in de vorige Nieuwsbrief. Daar vindt U ook hun verhaal. Wij zijn verheugd dat we 5000.- euro aan hen konden overmaken als noodhulp. Hartelijk dank namens de beide initiatieven !

Spellen – NB 14, 15

In samenwerking met de firma Earthgames in Doesburg voeren wij een actie om non-competitieve spellen te kunnen doneren aan de vrijescholen en kleuterscholen in Oekraïne. Met name Anne Mijke van Harten van Earthgames zet zich in om de spellen te verwerven en vraagt de uitgevers om reductie of donatie van de spellen. Wij hopen dat ze eind januari bij de scholen aankomen. Zie het bericht hierover in deze Nieuwsbrief.

Individuele hulp - NB 10

Veel hulp gebeurt onzichtbaar, zonder dat er veel over gepraat wordt. Zo worden er veel mensen uit Oekraïne geholpen door vrijwilligers en opgevangen in hun scholen. Een bericht over zulke individuele hulp las u in Nieuwsbrief 10 door Maria Ratering. Soms is dat een doorgaande verbinding die heel intensief kan zijn, soms gaat het om inspringen wanneer het nodig is, of gewoon beschikbaar te zijn voor een gesprek. In Oekraïne zijn veel mensen getraumatiseerd door de verschrikkelijke ervaringen. Er worden speciale seminaren opgezet door het IINTP (International Institute für Notfall- und Trauma Pädagogik). Hierbij worden vooral leraren geschoold om met trauma's om te gaan. Al deze vormen van wederzijdse hulp scheppen een sociaal fluide waarin mensen overeind blijven en de moed houden om door te gaan. Niet alles hoeft voor iedereen zichtbaar te zijn...

Non-competitieve spellen voor scholen II – Cornelis Boogerd

In de vorige Nieuwsbrief las u over het project dat de Hulpkring samen met Anne Mijke van Harten van de firma "Earthgames" voorbereidt. Het gaat om non-competitieve spellen voor de vrijescholen en kleuterscholen in Oekraïne. Dertien initiatieven toonden tot nu toe belangstelling, waaronder ook het therapeutisch centrum Consonant uit Odessa. Het is helaas niet gelukt om de spellen vóór de kerst bij de scholen te krijgen. Mensen die meehelpen met het transport (in drie etappes) zijn nu pas weer beschikbaar vanaf half januari. We

hopen dat de spellen eind januari op hun bestemming zullen zijn. De positieve kant daarvan is, dat we wat meer tijd hebben om nog meer spellen voor deze actie te verwerven bij de uitgevers, en we proberen reductie te krijgen of ze als schenking te ontvangen. Het worden mooie pakketten met bordspellen en bewegingsspellen, afgestemd op de aantallen en leeftijden van de leerlingen per initiatief. Wordt vervolgd in de volgende Nieuwsbrief.

Lezing Tatjana Nechytaila deel II – Louise Kelder

Op 3 oktober was de priester Tatiana Nechytailo op bezoek in de Rafaëlkerk in Zeist, en hield daar een lezing. In de vorige Nieuwsbrief las u het eerste deel daarvan, hier is het tweede deel, bewerkt door Louise Kelder.

De Oekraïense cultuur

Oekraïne is een groot land, van het westen tot het oosten breidt het zich uit tussen Karpaten en Lugansk (Donetzsk) meer dan 1316 km. In dat uitgebreide land wonen allerhande bevolkingsgroepen (Oekraïners, Grieken, Tartaren, Hongaren, Polen, Roemenen, Joden, Russen) met een eigen taal, eigen culturele gebruiken, die gaan goed met elkaar om, er is zelden een probleem geweest. In Dnipro staat één van de grootste synagogen ter wereld.

Als er sprake is van fascisme is dat beperkt, het sterkste werkt het nationalisme, een zelfstandige staat te willen zijn. Dat leefde al bij Stephan Bandera, die korte tijd de Duitsers in WO II als bevrijders zag van de Sovjet Unie. (1.)

De kozakken kenden een grote mate van vrijheid in het oostelijk steppeland. Kyiv werd vanaf de 9de eeuw het begin van een duizendjarige geschiedenis, pas veel later, in de 14^e eeuw, kwam Moskou tot stand en onder het tsarenrijk en vooral door Catherina de Grote werd in de 17e/18e eeuw Oekraïne geleidelijk Russisch grondgebied met Russische taal, die vooral in de steden gesproken werd. In de dorpen spreekt men nog Oekraïens.

In het westen overheerste het Habsburgse rijk en Polen. Daar bleef het Oekraïens als moedertaal nog het langst behouden. In de 19^e eeuw drong de wakkerheid voor eigen cultuur en taal echt op de voorgrond met verschillende dichters en iemand als Taras Sjevtsjenko. Oekraïne, tot aan de Dnjepr voelde zich met Europa verwant en kende een korte opleving als onafhankelijke staat met een eigen taal in 1919 - 1922, tot het door de Sovjet Unie in beslag werd genomen en gerussificeerd. Het Oekraïens werd als een primitieve boerse taal opgevat en de hoofdtal was Russisch.

Tijdens de Sovjetunie en na het los komen daarvan in 1991 werd het Oekraïens op scholen onderwezen, maar vaak als tweede taal, hoofdtal was Russisch. Het was een tweetalig land, van oost (overwegend Russisch) tot west (overwegend Oekraïens). Pas na de opstand op Majdan in 2014 werd men zich algemeen bewust van de eigen taal en bemoedigden mensen elkaar het ook te spreken. In Stupeni, Vrijeschool in Odessa, begon in 2020 een eerste klas met een Oekraïenstalige leraar volledig les te krijgen in die taal, na lang beraad over de voors en de tegens. De taal werd in 2019 als officiële ambtelijke en openbare taal ingevoerd wat tot protest in de voornamelijk Russisch sprekende Donetsk en Lugansk leidde. Na de inval van de Russen op de Krim en de aanhoudende schermutselingen aan de grens van Oekraïne en Rusland kwam het sterke besef: tot welk volk wil ik behoren?

1. Stephan Bandera (1909-1959) : in Oekraïne wordt zeer verschillend gedacht over Bandera, een fakkeloptocht voor hem op 1 januari is zeker tegen het zere been van Oost-Oekraïne; Bandera was een fanatiek nationalist voor wie het doel alle middelen acceptabel maakte, zelfs samenwerken met de vijand! Zijn doel was de onafhankelijkheid van Oekraïne en daar heeft zijn organisatie veel offers voor gevraagd. In een tijd van oorlog in Oekraïne is er vanzelfsprekend een heel sterk nationalisme waardoor zelfs iemand als Bandera voor velen weer aanvaardbaar wordt. Voor Zelensky is dat heel moeilijk vanwege het antisemitisme van Bandera wat in die tijd in Galicië zeer sterk meespeelde.

Nu, na de inval van 24 februari in 2022, wordt steeds sterker Oekraïens gesproken. Volgens Tatiana wordt er in de scholen overal Oekraïens gesproken. 'Nairi' de uitgeverij geeft alleen nog Oekraïense boeken uit terwijl het begonnen is met Russisch, dus met een veel wijder spreidingsgebied.

Narine, de Armeense uitgeefster houdt van die taal, na 2014 is ze hem steeds meer gaan uitgeven: "Ik kan daar andere aspecten van mijzelf in uitdrukken, het is een poëtische taal."

Tatiana zegt zelf, opgevoed met de Russische taal, dat zij die taal wel kon verstaan en kon lezen, maar spreken was nog wat anders. Nu spreekt zij constant Oekraïens en houdt ook de Mensenwijdingsdienst in die taal, zoals we allemaal op 1 oktober hebben kunnen horen. Binnen de Kyiver gemeente van Tatiana bemoedigt ze de mensen het Oekraïens in de mond te nemen en uit te proberen. Ze helpen elkaar om de juiste woorden te vinden. Die enkele mensen, die alleen Russisch spreken, laat ze zich op hun gemak voelen, maar van de meeste verwacht ze dat ze er moeite voor doen. Natuurlijk moeten er woorden worden gevonden voor moderne technieken om de taal te verrijken. (Als je meer over de taal in Oekraïne wilt lezen raad ik (Louise) je het genoemde boek van Ton Jansen aan). (2.)

Veel kunstenaars, zoals Malevich en wetenschappers, zoals Ivan Franko, zijn in de Soviettijd onterecht als 'Russisch' bekend geworden, terwijl ze oorspronkelijk Oekraïens zijn. En, zegt Tatiana, let eens op wat het Russische leger nu bombardeert: bibliotheken, musea, begraafplaatsen. Historie gaat daarbij verloren. Cultuurvernietiging - omdat de eigenheid en zelfstandigheid van Oekraïne niet erkend wordt, ongedaan wordt gemaakt. Daarom zijn onze mannen zo gemotiveerd om te strijden voor hun land, ook uit onze kringen. Ze trotseren de mijnevelden. Er is een wakkerheid ontstaan voor het eigene, het anders zijn dan de overheersende cultuur van de Russen en dat in daden om te zetten.

2. Lees: 'De sleutel ligt in Washington' van Ton Jansen hfd.7 Taalwet van 2019 blz.99

Louise Kelder

Antrovista

Antrovista heeft voor de Hulpkring Oekraïne een webpagina aangemaakt. Daarop kunt u de informatie en berichten van de Hulpkring vinden. Daarnaast is er een rubriek "Achtergronden" over de gebeurtenissen in Oekraïne.

Er zijn verschillende inzichten en gevoelens over alles wat er gebeurt, en net als in coronatijd, soms best beladen. Als Hulpkring willen we ons daar niet in mengen, maar ons vooral concentreren op de hulp. De inhoud die in de rubriek "Achtergronden" plaats, zijn vrij om te downloaden en geheel voor verantwoording van de auteurs.

De laatste publicatie op onze webpagina is getiteld: "*Oekraïne, een zoektocht naar identiteit*" door Cornelis Boogerd. Het is de nederlandse bewerking van een lezing op 27 mei 2023 voor een internationaal Forum "Paths of Spiritual Development of man and society" in Kyiv. De tekst is ook in de oekraïense taal gepubliceerd door het vrijeschool magazine Dytyna.

Hier kunt u onze eigen pagina vinden: <https://www.antrovista.com/ukraine.html>

Over de Hulpkring Oekraïne

De Hulpkring Oekraïne is eind februari 2022 opgericht door Cornelis Boogerd van de Werkgroep Tsjechië en Slowakije, en Carla van Dijk en Louise Kelder van de voormalige werkgroep Oekraïne en Rusland. Carla trad in juni 2023 terug. Beide werkgroepen werkten jaren met Stichting Helias. Wij hebben 30 jaar ervaring in ondersteuning van de vrijeschool beweging in de genoemde landen, en besloten onze krachten te bundelen en onze netwerken te verenigen voor deze actie. Daartoe konden we een rekeningnummer openen bij de Iona Stichting. We werken internationaal samen met de Freunde der Erziehungskunst, de ECSWE (European Counsel for Steiner Waldorf Education), met de landencoördinatoren van verschillende landen voor deze actie, en natuurlijk met scholen, organisaties en vele mensen in Oekraïne zelf, met name met onze partner de Stichting Sophia. In Nederland werken we samen met de Iona Stichting, het IHF (Internationaal Hulpfonds), de VVS (Vereniging van Vrije Scholen), Stichting Helias, en met initiatieven, scholen en individuele mensen die bijvoorbeeld een actie willen organiseren voor Oekraïne.

Wij begeleidden een aantal vluchtelingen op afstand naar opvang in Slowakije, Tsjechië, Duitsland, Roemenië of Nederland. Verder geven we ondersteuning en informatie aan mensen die in Nederland vluchtelingen opvangen.

In Oekraïne helpen wij mensen en initiatieven om daar te overleven en hun leven tijdens en na de oorlog weer op te bouwen. Wij ondersteunden er verschillende projecten. Door middel van deze Nieuwsbrief houden we u op de hoogte van de acties. U kunt ons financieel steunen op onderstaande rekening.

IBAN: NL23 TRIO 0212 1898 40 van de IONA Stichting, onder vermelding van NOODHULP Oekraïne, of fonds 2755. U kunt in dit fonds ook schenken via de website van de Iona Stichting: <https://www.iona.nl/schenken-algemeen/direct-schenken/>

Hartelijk dank voor uw medeleven en ondersteuning,

Namens de Hulpkring Oekraïne:

Louise Kelder – louisekelder@casema.nl

Cornelis Boogerd – meel@soverin.net